

MAANDBLAD VOOR ACCOUNTANCY EN BEDRIJFSHUISHOUDKUNDE

ONDER REDACTIE VAN: R. A. DIJKER, G. P. J. HOGEWEG, PROF. TH. LIMPERG JR., A. NIERHOFF EN H. R. REDER.

RUBRIEK REDACTEUREN: UIT EN VOOR DE PRAKTIJK: A. H. GRONDEL, ABR. MEY EN JAMES POLAK; LITERATUUR: Dr. A. STERNHEIM; BESLECHTE
GESCHILLEN: Mr. A. E. J. NYSINGH; STATISTIEK: T. KEUZENKAMP; — UIT HET BUITENLAND: J. S. VAN AKKEREN — EFFICIËNTIE: I. ROET Jzn.

MEDEWERKERS: TH. ANDRIES, H. J. VAN ARKEL, PROF. Mr. Dr. H. W. C. BORDEWIJK, J. BOSMAN Az., J. P. CROIN, P. J. DAM,
E. VAN DIEN, W. H. ELLES, G. W. FRESE, Dr. W. J. HARTMANN, LEONARD JACOBS, R. KUIJPER, J. J. M. H. NIJST, J. PAARDE-
KOOPER, PROF. Dr. N. J. POLAK, F. RINSMA, G. H. SECKEL, J. F. STARKE, PROF. J. G. CH. VOLMER, P. VAN VOORST.

SECRETARIS DER REDACTIE - C. VERWEY

TESSELSCHADESTR. 15 - AMSTERDAM, TEL. 26600

UITGEVER: J. MUUSSES - PURMEREND

TELEFOON 77

GIRO No. 15062

DE COPIE VAN INGEZONDEN BIJDRAGEN WORDT NIET TERUGGE-
GEVEN. - NADRUk IS GEOORLOOFD, ZOO DE BRON WORDT GE-
NOEMD. - BOEKEN TER RECENSIE EN ALLE ANDERE STUKKEN
VOOR DE REDACTIE ZENDE MEN AAN DEN SECRETARIS.

VERSCIJNT MAANDELIJKS, BEHALVE IN DE MAAND AUGUSTUS.
ABONNEMENT PER JAAR F 10.—, FRANCO PER POST F 10.24. BUITEN-
LAND F 10.60. - MEN ABONNEERT ZICH VOOR DEN GEHEELEN
JAARGANG

INHOUD

Wettelijke regeling van het accountantsberoep	Blz. 145
door A. Nierhoff	
Naar aanleiding van een voorbericht	146
door Prof. Th. Limperg Jr.	
De Verantwoordelijkheid van den Accountant	146
door A. Schilder, met naschrift van R. A. Dijkker	
Normale kostprijs	149
door G. H. Hillebrand	
Holding Companies	150
door J. J. M. H. Nijst	
Beslechte geschillen	153
Red. Mr. A. E. J. Nysingh	
Hooge raad en goede trouw	
Uit en voor de praktijk	156
Red. A. H. Grondel, Abr. Mey, James Polak	
Opgave No. 7 (Schema inrichting administratie van	
een groothandel in autobanden) — Uitwerking en	
beoordeeling opgave No. 4 (Inrichting administratieve	
organisatie fabriek van kunstnijverheid-producten)	
Regelen betreffende de opleiding in Nederland en de daar- mede verband houdende uitzending van personeel voor de Rijksaccountantsdiensten in Nederlandsch-Indië	159
Boekbeoordeeling	160
Toelichting op de voorschriften betreffende de inrich- ting der boekhouding van de ontvangers der Ge- meente, bewerkt door W. Wagenaar, door P. v. W.	
Ontvangen boekwerken	160
Verbeteringen	160

WETTELIJKE REGELING VAN HET ACCOUNTANTS- BEROEP

Het accountantsberoep wordt in Nederland ruim dertig jaren uitgeoefend. Waren de eersten, die zich accountants noemden, boekhouders of leeraren M. O. boekhouden, die door zelfstudie en ervaring de vereischte bekwaamheid had-

den verkregen, al spoedig zag men in dat voor een goede ontwikkeling van het accountantswezen organisatie noodzakelijk was.

De oprichters der eerste accountantsverenigingen stelden zich o.m. tot taak de instelling van een accountantsexamen en een met goed gevolg afgelegd examen werd als eisch voor verdere toelating tot het lidmaatschap gesteld. Reeds spoedig traden een aantal bekwame mannen op den voorgrond, die door theoretische en practische vorming uitmuntten en tot de ontwikkeling van het accountantswezen in ons land veel hebben bijgedragen. De accountancy kwam daardoor op een zoodanig peil te staan, dat de Nederlandsche accountant bij zijn beroepsgenoot in Engeland niet meer ten achter stond, hoewel de ontwikkeling van het accountantsberoep in laatstgenoemd land veel eerder een aanvang had genomen.

Men achtte het niet voldoende, dat aan den accountant hoge eischen van bekwaamheid werden gesteld, ook zijne moraliteit moest boven alle twijfel verheven zijn. De accountants werden daarom in hunne vereeniging onder toezicht gesteld. Voor een goede uitoefening van de praktijk was verder eenheid in beroepsopvattingen noodzakelijk; toen de verantwoordelijkheid van den accountant in zijn arbeid zich scherp had afgeteekend, werd in een Reglement van Arbeid zijn verantwoordelijkheid geformuleerd.

Reeds in de eerste tijden van de ontwikkeling van den accountantsstand hier te lande moest worden geconstateerd, dat velen zich op het terrein van de accountancy wierpen en zich den accountantstitel toeëigenden, zonder dat zij de noodzakelijke algemeene ontwikkeling bezaten en eene diepgaande vakstudie hadden gemaakt. Meenden sommigen, dat het bezit van een acte Boekhouden M.O. eene accountantsstudie overbodig maakte, anderen achtten een practijk-diploma boekhouden reeds voldoende om de accountantspraktijk uit te oefenen, om nog niet te spreken van degenen, die het zelfs zonder eenig bewijs van boekhoudkundigen kennis meenden te kunnen stellen. Door velen werden nieuwe organisaties gevormd, waarvan sommige aan de nieuwe leden eenige exameneischen stelden. Het aantal accountantsverenigingen is sindsdien belangrijk toegenomen. Voor het publiek was het moeilijk den weg te vinden in dezen doolhof van accountantsverenigingen.

Vooraanstaande personen op het gebied van handel en nijverheid wisten nog wel tusschen een accountant en een accountant onderscheid te maken; het groote publiek kende echter niet de waarde, die aan het lidmaatschap van eene bepaalde vereeniging moest worden toegekend.

Tijdens den oorlog is door de gunstige conjunctuur het aantal would-be accountants belangrijk toegenomen. Naast een tekort aan kennis moest vooral in dezen tijd een tekort aan moraliteit worden geconstateerd. Men ontzag zich niet schriftelijke en mondelinge verklaringen af te leggen, die van bedenkelijken aard waren. Ingeleverde declaraties waren vaak niet in overeenstemming met de verrichte werkzaamheden.

De verkeerde toestand op accountantsgebied eischt nu, meer dan ooit, eene oplossing. Het publiek dient te weten in welke personen het vertrouwen kan stellen. Maar niet alleen de belangen van het publiek, ook de belangen van de bonafide accountants eischen bescherming. Het particulier initiatief heeft gefaald, alleen eene wettelijke regeling zal de gewenschte oplossing kunnen geven. Een verzoek om wettelijke regeling van het accountantsberoep werd reeds in 1900 door het Nederl. Instituut van Accountants gedaan. Het heeft geen resultaat opgeleverd. Het vak verkeerde toen in de eerste phase van zijn ontwikkeling. De terreinen, waarop de accountant zich had te bewegen, waren nog niet voldoende aangegeven. Ook latere pogingen hadden geen succes. Het denkbeeld van eene wettelijke regeling scheen echter in 1918 werkelijkheid te zullen worden. In dat jaar werd eene Staatscommissie ingesteld, welke de opdracht had na te gaan of — en zoo ja, op welke wijze — eene wettelijke regeling van het Handelsonderwijs en het Accountantswezen behoorde te worden getroffen. In 1920 was de commissie met haar arbeid gereed en werd o.m. ook een ontwerp van wet tot regeling van het accountantswezen aan H. M. de Koningin aangeboden. Het is eigenaardig, dat dit ontwerp tot heden in vakbladen nog geen onderwerp van bespreking heeft uitgemaakt. Men kan over de voorgestelde, regeling in onderdeelen van opinie verschillen, de grondslagen zal men in vakkringen zeer zeker kunnen aangaan. Verondersteld mag worden, dat de lezers van dit blad met den inhoud van het rapport bekend zijn, zoodat het overbodig is de door de commissie gedane voorstellen te releveeren. Éene opmerking wensch ik over de ontworpen regeling te maken. De Staats-Commissie is tot de conclusie gekomen, dat het beroep niet aan banden moet worden gelegd, daar het niet wel mogelijk is vast te leggen, wat tot de werkzaamheden van den accountant behoort en bovendien het publiek belang eene opheffing van de beroepsvrijheid niet vordert. Bij de voorgestelde regeling zullen naast de wettelijk-erkende accountants, die den titel van „register-accountant” zullen voeren, niet-erkende personen onder den naam van „accountant” de practijk blijven uitoefenen. Eene dergelijke regeling lijkt mij niet gewenscht. Het ware beter aan de erkende accountants den titel van „accountant” zonder meer te verleenen. De niet-erkende personen zouden dan onder den naam van comptabel-deskundige, controleur of anderszins de practijk kunnen blijven uitoefenen. De twee titels, register-accountant en accountant, zullen bij het publiek verwarring stichten en schade toebrengen aan den accountantsstand.

Na het verschijnen van het rapport der Staatcommissie werd de verwachting gekoesterd, dat de wettelijke regeling van het accountantsberoep spoedig een feit zou worden. Dit bleek niet het geval te zijn. De toestand van 's lands financiën behoeft geen hinderpaal te zijn om het wetsontwerp in behandeling te nemen, daar het zeer wel mogelijk is eene regeling te treffen, waarbij van de schatkist geene offers worden verlangd.

Wanneer men aan den chaotischen toestand in ons beroep een

einde maken, dan zal het noodzakelijk zijn, dat de ernstige accountants de handen ineenslaan, om in samenwerking met de daartoe in aanmerking komende organen van den handel de noodige stappen voor eene wettelijke regeling bij de Regering te doen. Wordt daarmee gewacht, dan zal de toestand in het accountantsberoep steeds gecompliceerder worden. Ieder uitstel zal beteekenen eene verkleining van de mogelijkheid om tot wettelijke regeling te geraken.

A. NIERHOFF

NAAR AANLEIDING VAN EEN VOORBERICHT

Onder dit opschrift heb ik in No. 1 van dit tijdschrift protest aangeteekend tegen de wijze, waarop *Huysman* in het voorbericht van den tweeden druk van zijn *Inleiding tot de leer der private huishouding* heeft geschreven over de kritiek van *Prof. Polak* op dit werk.

Het verheugt mij, thans in het Augustus-nummer van het *Maandblad voor Handelsonderwijs* een verklaring van den heer *Huysman* te lezen, waarin deze erkent, „op een min of meer laakbare wijze” zich te hebben geuit.

Deze ruitelijke erkenning van de gemaakte fout, strekt den heer H. tot eer. Het incident, voor zoover de gewraakte woordkeus betreft, mag geacht worden, hiermede te zijn gesloten.

Er blijft echter nog één vraag. Ik heb mij destijds — zij 't ook noode — in dit geschil gemengd, omdat ik zulks de plicht achtte van den redacteur van het blad, waarin de kritiek was gepubliceerd, welke aanleiding gaf tot het incident. Mijn bezwaar — en dat van anderen — was tweeledig: het betrof zoowel de woordkeus der anti-kritiek, als de plaats, waar ze werd gepubliceerd. Ten aanzien van dit laatste bezwaar heeft de heer H. in antwoord op een opmerking van gelijke strekking van *Dr. A. Sternheim*, geschreven, dat hij, „op goede gronden meende, dat *Accountancy* (hem) geen plaatsje wilde inruimen”. Ik meen, dat de heer *Huysman* nu nog tegenover mij, als toenmalig redacteur van dit blad, een plicht te vervullen heeft: ter wille van de waarheid behoort deze verklaring te worden ingetrokken.

Th. L. Jr.

DE VERANTWOORDELIJKHEID VAN DEN ACCOUNTANT

Het artikel van *R. A. Dijker* in het Maart-nummer van dit orgaan, pag. 57/59 geeft mij aanleiding tot het maken van de volgende opmerkingen.

Vooraf ga evenwel de mededeeling, dat mijn uitdrukking: „advocaten-handigheidje” niet persoonlijk bedoelde te zijn. Deze woorden zouden evengoed gebezigd zijn, indien mijn geachte opponent een ander, een titellooze ware geweest. Indien ook na deze verklaring de uitdrukking stuitend of minder „fair” wordt gevonden, dan neem ik haar onvoorwaardelijk terug.

Nu het onderwerp zelf.

I. In een ding ga ik onmiddellijk met D. accoord, n.l. dat we langs elkaar heen redeneeren. Maar dat is, geloof ik, niet mijn schuld. N.m.m. verwijdt D. thans zich van het punt van uitgang. Dat was niet een water- en vuurnering, maar een Levensverzekering-My, een N.V., dus een „publieke” zaak. In het ar-